

РОЗВИТОК СПОРТУ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Андрій СИВАНИЧ

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Вступ. Україна сьогодні переживає великі політичні й економічні труднощі, оскільки перебуває в стані війни. Війна паралізувала розвиток економіки, завдала збитків багатьом галузям, інфраструктурі та довкіллю. Наслідком цього є знищена промисловість, закриті аеропорти, зруйновані або частково релоковані потужні підприємства, порожні концертні зали та мовчазні стадіони.

Мета – дослідити фактори, потенціал і перспективи розвитку спорту в умовах війни.

Методи дослідження: аналіз, узагальнення. Використано методи аналізу й узагальнення для розкриття базового поняття з проблеми дослідження. Зокрема, проаналізовано сучасний стан і перспективи розвитку спорту на тлі повномасштабної війни Росії проти України.

Ключові слова: спорт під час війни, воєнний стан, спортсмен, розвиток спорту.

Результати. Спорт під час війни теж зазнає величезних втрат і потребує уваги. Багато спортсменів перебувають у зоні бойових дій. На жаль, деякого ми вже ніколи не побачимо на спортивних майданчиках і турнірах.

В умовах широкомасштабної війни в Україні спортивне життя завмерло. Точніше, воно розвивається головним чином на рівні національних збірних, але не так активно, як у мирний час. Спорт на рівні дитячо-юнацьких шкіл чи змагань серед клубів узагалі припинив своє існування. Це створює загрозу суттєвого занепаду спортивної галузі загалом у близькій перспективі. Сьогодні Україна ризикує втратити цілі покоління спортсменів, які мали б стати професійним резервом і замінити чинних лідерів у майбутньому. Шляхи виходу із ситуації наразі дуже примарні, їх важко прогнозувати. Хоча спроби порятунку своїх видів спорту керівники профільних федерацій спільно з ентузіастами таки роблять.

Представники національних збірних не могли брати участь в офіційних міжнародних турнірах за кордоном, оскільки чоловікам віком від 18 до 60 років під час війни виїжджати з країни заборонено. Проте з ініціативи президента В. Зеленського були пом'якшені умови перетину кордону для атлетів. Глава держави зауважив, що під час війни перемоги українських спортсменів на чемпіонатах світу та Європи позитивно впливають на імідж країни, яка воює. Невдовзі це засвідчив чемпіонат світу з легкої атлетики в американському Юджині, штат Орегон. Світові ЗМІ, спілкуючись з українськими спортсменами, записали й опублікували чимало живих історій про реалії, в яких живуть наші атлети та їхні родичі. Стрибун у висоту Андрій Проценко, бронзовий призер чемпіонату, розповів про те, як готувався з допомогою саморобних тренажерів в окупованому Херсоні та з якими труднощами зіштовхнувся, коли хотів звідти виїхати через півтора місяця після початку широкомасштабної війни. Бігунка Ольга Ляхова шокувала історією про бабусю, яка чи то замерзла, чи то померла від голоду у квартирі в Рубіжному, на Луганщині. Кожен представник української команди на цьому турнірі зробив свій внесок у спільну справу не лише на змагальних майданчиках, але й розповідаючи про війну [1].

Ураховуючи особливу ситуацію в Україні, іноземні друзі йдуть нам на поступки. Скажімо, чоловічі національна й молодіжна збірні з волейболу два місяці тренувалися в Естонії за рахунок естонської сторони. Так само в найкомфортніших умовах спершу в чеському Брумові-Бильнице, а потім у швейцарському Лугано два місяці готувалася до чемпіонату світу юнацька збірна України з хокею. Усі витрати взяли на себе гостинні господарі.

Однак, порівняно з національними збірними, у гіршому становищі сьогодні внутрішні чемпіонати. Зрозуміло, що після 24 лютого першості України в усіх видах спорту не проводяться, скасовано багато інших турнірів у містах, що межують з районами активних бойових дій. Величезна кількість спортсменів упродовж тривалого часу не мали змоги ні тренуватися, ні змагатися. Якщо атлети тренувалися індивідуально, то для командних видів спорту такі тренування не надто ефективні. Насамперед у таких видах спорту, як хокей, в якому підготовка неможлива без льоду. Трошки кращою є ситуація у футболі. Команди проводять матчі у тих містах, де безпечно. Однак навіть там є загроза ракетних обстрілів [2].

Повномасштабна війна створила ще одну важливу проблему: відтік юних спортсменів за кордон. Дехто вже встиг повернутися, але більшість таки перебувають у країнах Західної Європи та Північної Америки. Наприклад, хокеїсти, опинившись у Польщі, Латвії, Швейцарії, Франції, Італії, Румунії, ще й мали змогу завдяки міжнародним контактам Федерації хокею України тренуватися за кордоном. Часто у значно кращих умовах, ніж удома. І декотрі з цих хлопців не приховують, що хотіли б залишитися в Європі надалі. Там вони побачили кращі перспективи на спортивний розвиток, життя і здобуття освіти. І добре, якщо ці діти, влаштувавшись за кордоном, виступатимуть на міжнародній арені під прапором України. Але багато вимушених емігрантів отримують паспорти тих країн, які прихистили їх у критичний момент. І є велика ймовірність, що через десяток років ми побачимо спортсменів з українськими прізвищами у лавах швейцарської, німецької чи французької збірних. Якщо це станеться, то кадровий голод як відгомін війни в українському спорті буде ще довго відчутний після того, коли війна завершиться [3].

Висновки. Спорт – один із найбільш дієвих способів боротьби зі стресом, оскільки відволікає від поганих новин і дає можливість подбати про своє здоров'я. Тому навіть в умовах війни спорт потрібно розвивати. Фізична підготовка є надзвичайно важливою. Особливо це актуально зараз. Люди, котрі займаються спортом, є більш підготовленими, загартованими, дисциплінованими та мотивованими на перемогу. Уже сьогодні треба грати на випередження і вживати заходів для збереження й розвитку спорту в умовах війни. Саме таку тематику мають сьогодні круглі столи за участю посадовців, тренерів, спортсменів.

Список використаних джерел

1. Іван Вербицький. Український спорт в часи війни: завдання – вижити/ URL: <https://tyzhden.ua/ukrainskyj-sport-v-chasy-vijny-zavdannia-vyzhyty/>
2. Спорт в умовах війни: росіян посилають за кораблем, а українці продовжують перемагати: URL: https://galinfo.com.ua/articles/sport_v_umovah_vijny_rosiyan_posylayut_za_korablem_a_ukraintsi_prodovzhuyut_peremagaty_390795.html
3. Як зберегти та розвивати спорт в умовах війни. URL: <https://drohobych-rada.gov.ua/>